

Tractatvs De Sacramentis Et Censvris

Hurtado, Gaspar

Moretus, 1633

Dispvatio IV. De secundo effectu Excommunicationis maioris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94788](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94788)

DISPUTATIO IV.

De secundo effectu Excommunicationis maioris.

DIFFICULTAS I.

Utrum Excommunicatio maior priuet participatione Sacramentorum.

CONVENIUNT Doctores, excommunicationem maiorem priuare participatione Sacramentorum passiva & actiua, ut constat ex usu & traditione Ecclesiae: & deducitur ex cap. Cum illorum. 32. & ex c. Si quem. 59. de Sententia excommunicationis, & ex aliis Iuribus.

Excommunicatus ergo non potest licite suscipere nec administrare Sacramenta, sed peccat; quia hæc priuatio ad minus est prohibitio, quia prohibetur suscipere & etiam administrare Sacramenta: peccat autem mortaliter suscipiendo, quia suscipio cuiuscumque Sacramenti est materia grauis; & etiam administrando, quando administratio est effectio, quia effectio Sacramenti est etiam grauis; non tamen purè administrando, ut quando administrat Eucharistiam antea factam, ac proinde purè administrando non fiet irregularis, quia irregularitas quæ incurritur ob peccatum seu delictum, non incurritur nisi ob mortale.

Peccatum autem, quod sic excommunicatus committit suscipiendo aut administrando Sacramentum, est sacrilegium, contra reuerentiam Sacramentis debitam, quia priuatur participatione passiva & actiua Sacramentorum tamquam indignus: imò etiam in communicando in aliis rebus aliis civilibus peccat peccato sacrilegii contra religionem, quia tamquam indignus communicatione membrorum Ecclesiae, priuatur communicatione cum baptizatis.

Excusabitur autem excommunicatus à peccato suscipiendo aut administrandi Sacramentum ignorantia inuincibili, vel probabili, aut inaduertentia naturali, tam facti, id est quòd sit excommunicatus, quàm Iuris, id est quòd excommunicatus sit prohibitus Sacramenta suscipere & administrare: & quando Sacramenta aliàs possunt validè suscipi aut conferri, ut possunt sex, excepta Pœnitentia, etiam excusatur à dicto peccato ob vitandum graue detrimentum, quod ex non suscipiendo aut non administrando imminet ipsi, vel in vita, vel in fama, vel in diuitiis, & ob non scandalizandum actiue; quod non efficit excommunicatus, ubi excommunicatio sit cognita. Addidimus, quando Sacramenta aliàs possunt validè suscipi aut conferri, quia si non possunt, ut Sacramentum Pœnitentiae, non excusabitur à peccato, quia illicitum est contra reuerentiam Sacramenti illud inualidè suscipere aut conferre.

Sed quamuis excommunicatus excommunicatione maiori peccet mortaliter suscipiendo Sacramentum, nullam tamen incurrit penam, neque penalitatem Ecclesiasticam, excepto excommunicato ob percussionem Clerici: quia suscipiens Ordines manet suspensus à suscepris, ut constat ex dicto cap. Cum illorum. de Sententia excommuni-

cationis. Clericus tamen excommunicatus, illicitè mortaliter administrans Sacramenta, fit irregularis, si ad administrandum requiritur Ordo sacer (siue requiratur ratione Sacramenti administrati, siue ratione solemnitate) ut deducitur ex cap. 1. de Sententia & re iudicata, & ex c. Is qui. 18. & ex c. Is cui. 20. de Sententia excommunicationis, in 6.

Observandum est, excommunicationem maiorem priuare participatione Sacramentorum actiua & passiva, non solum ut eis regulariter communicamus cum aliis fidelibus per modum commercij, de quo dicemus Disp. 1. sed etiam quatenus sunt quædam bona communia Ecclesiae, ob quod excommunicatus nequit sibi administrare Eucharistiam, nec eam efficere, quamvis neutrum sit communicare cum alio per modum commercij; neque potest aliquem baptizare, quamuis hoc non sit communicare cum fidei seu baptizato.

DIFFICULTAS II.

Utrum excommunicatus possit licitè administrare Sacramenta in casu necessitatis proximi.

CONVENIUNT Doctores, extra extremam necessitatem proximi, id est existentis in periculo mortis, non posse excommunicatum licitè administrare Sacramentum aliquod: & in ea, seu in eo periculo, si non sit alius minister, posse administrare Baptisma paruulo, quia tunc strictius obligat præceptum naturale subueniendi paruulo in eo periculo, quàm prohibitio humana non administrandi illud: imò etiam posse illud administrare adulto existenti in tali periculo, ob eandem rationem.

Est tamen difficultas Primò, An possit licitè administrare Sacramentum Pœnitentiae existenti in periculo mortis, quando non est alius minister qui id possit facere.

Medina Cod. de Confessione, & Couarruias Medina. 2. p. §. 6. n. 8. docent, non posse licitè; quia excommunicatus caret iurisdictione, ac proinde non potest validè, & consequenter neque licitè.

Suarez verò disp. 11. sect. 1. Auila 2. part. cap. 6. disp. 3. dub. 3. & communiter Doctores docent Auila. posse, & merito: quia id satis significat Tridentinum sess. 14. cap. 7. dum ait, ex pietate Ecclesiae omnes Sacerdotes posse pro articulo mortis absolvere quoslibet pœnitentes; quia eo signo omnes, etiam Sacerdos excommunicatus comprehenditur, imò etiam hæreticus; sicut sub signo quoslibet, quando dicitur quoslibet pœnitentes, etiam comprehenduntur excommunicati, adhuc non tolerati, imò & hæretici, ac proinde pro eo articulo ex voluntate Ecclesiae suspenditur excommunicatio quoad priuationem iurisdictionis, & quoad prohibitionem absoluedi.

Secundò est difficultas, An excommunicatus possit licitè existenti in periculo mortis reliqua Sacramenta administrare, quando non est alius minister qui id possit facere.

Circa

SAYRUS.

SUAREZ.
AUIA.

Circa hanc difficultatem, quamvis Sayrus lib. 2. cap. 2. & communiter Doctores doceant non posse licite, nos tamen, ut optime Suarez & Auila, existimamus posse ab eo licite administrari Eucharistiam ei qui non potuit suscipere Sacramentum Pœnitentiæ, quia tunc strictius videtur præceptum naturale subueniendi proximo collatione Eucharistiæ, quia fortè damnabitur, si eam non recipiat: quia probabile est Eucharistiam conferre attrito primam gratiam iustificantem: & ob eandem rationem, quando minister est in simili periculo, & non est alius qui ei possit Eucharistiam ministrare, existimamus posse eam sibi ministrare, quando confidit firmiter se esse in statu gratiæ, & ei sit difficile conteri, quia scilicet strictius videtur præceptum naturale charitatis erga Deum non decedendi ex hac vita in inimicitia Dei, quam prohibitio suscipiendi & administrandi Eucharistiam.

7
SUAREZ.
AUIA.

Et ob suprâ dictam rationem potest (ut docent Suarez & Auila) licite conferre Extremam Vnctionem ei, qui neque Sacramentum Pœnitentiæ, neque Eucharistiæ potuit recipere; quia scilicet strictius videtur præceptum naturale subueniendi proximo (quia maxime probabile est, Extremam Vnctionem conferre primam gratiam iustificantem attrito, qui non existimat se esse in statu peccati mortalis) non tamen poterit (quidquid dicat Suarez) conferre Eucharistiam ei qui fuit legitime absolutus, quia tunc non vrget præceptum naturale subueniendi proximo, cum iam sit legitime absolutus, nec præceptum diuinum sumendi Eucharistiam, quia istud non obligat, quando aliàs est legitimum impedimentum conferendi Eucharistiam, qualis est excommunicatio maior.

SUAREZ.

8

Poterit quoque in eopericulo licite contrahere matrimonium, non ut legitimet filios concubinae, sed ut satisfaciatur obligationi iustitiæ erga concubinam, si ei est obligatus, quia hæc obligatio iustitiæ strictior est, quam prohibitio administrandi & suscipiendi Sacramentum.

Tandem Parochum excommunicatum posse valide & licite assistere matrimonio, & licentiam alteri Sacerdoti conferre ad assistendum pro ipso, diximus Tract. de Matrimonio Disp. v. Diffic. viii.

DIFFICULTAS III.

Utrum Sacramenta suscepta ab excommunicato Excommunicatione maiori, sint valida.

9

Difficultas hæc non habet locum in Sacramento Baptismi, quia ante susceptionem Baptismi nullus potest esse excommunicatus; nec habet locum in Sacramento Eucharistiæ, quia istud supponitur factum ante ipsius susceptionem: sed tantum habet locum in aliis quinque Sacramentis, quæ fiunt quando suscipiuntur & administrantur.

10

Conueniunt Doctores, Sacramenta Confirmationis, Extremæ Vnctionis, & Ordinis, suscepta ab excommunicato, esse valida, ut supponitur in pluribus Iuribus: imò Ecclesia nequit ea annullare, quia ex Christi institutione necessariò perficiuntur, quando forma applicatur materiæ cum debita intentione ministri. Sacramentum quoque matrimonij ab excommunicato susceptum esse validum, conueniunt Doctores (excepto Martino

de Magistris) & deducitur ex c. Significasti. 6. de Eo qui duxit, & merito: quia Ecclesia quæ potuerit, noluit illud inuadere; quia non potuit illud inuadere, nisi inuadendo contractum matrimonij (cui, quando est validus, conuenit ex Christi institutione ratio Sacramenti) quem noluit inuadere, cum fiat valide inter Ethnicos, quibus comparare vult excommunicatum excommunicatione maiori, & eum non durius tractare quam illos.

Est tamen difficultas, An Sacramentum Pœnitentiæ susceptum ab excommunicato, sit validum, non obstante excommunicatione.

Est autem certum, quod si suscipiens illud, non excusetur à peccato mortali, quod ex vi excommunicationis committit suscipiendo illud, sit nullum, quia id ad minus redundat in defectum materiæ essentialis, nempe doloris essentialiter requisiti; quia tunc nequit dolere de susceptione.

Punctum difficultatis est, An præcisè ex vi ipsius excommunicationis fiat nullum, quamuis excommunicatus nullum committat peccatum in susceptione illius, quia excusatur ab eo, aut ignorantia vel inaduertentia facti vel iuris, aut quia minister obliuione aut malitia absque negligentia excommunicati, absoluit illum prius à peccato quam ab excommunicatione.

Suarez disp. 10. sect. 3. & Egidius disp. 14. dub. 5. docent, ex vi excommunicationis non fieri nullum; quia in Iure non est verbum aliquod irritans Sacramenta suscepta ab excommunicato. Et confirmatur, quia excommunicatus eodem verbo excluditur à participatione palliæ omnium Sacramentorum, & tamen reliqua suscipiuntur valide (etiam matrimonium, quod potest ab Ecclesia inuadere) ergo etiam Sacramentum Pœnitentiæ.

Siluester v. Confessio. 1. quest. 3. & Valquez de Excommunicatione dub. 4. docent, fieri nullum, & merito: quia Ecclesia priuat seu excludit excommunicatum à participatione postrema Sacramentorum quantum potest; quia vult haberi tractari tamquam Ethnicum & publicanum: ergo eum excludendo & priuando, non solum prohibet Sacramenti susceptionem, sed etiam irritat illud quod irritare potest, Ecclesia autem irritare potest Sacramentum Pœnitentiæ ab excommunicato susceptum, extrahendo excommunicatum à iurisdictione Confessarij, sic efficiendo illum inabsolubilem à Confessario. Ex quo deducimus, Sacramentum Pœnitentiæ illicitè suscipi ab excommunicato, quamuis suscipiatur ob vitandam grauissimum damnum etiam in vita, quia inuadere suscipitur.

Addimus, Sacramentum Pœnitentiæ valide suscipi ab excommunicato tolerato, etiam quando illud illicitè mortaliter ex obiecto suscipitur (si aliàs à tali culpa excusetur ignorantia aut inaduertentia inuincibili); quia minister potest illud licite tolerato conferre, ac proinde valide.

Ad rationem ergo aduersariorum respondemus, in Iure reperiri verbum æquiuale irritans respectu Sacramentorum susceptorum ab excommunicato, quæ irritari possunt intendendo tractare illum sicut Ethnicum & publicanum, quia excommunicatus excommunicatione maiori in Iure remouetur, reicitur, & separatur à Sacramentis tamquam Ethnicus, & non baptizatus; qui inabsol-

bilis est ad Sacramenta, excepto Baptismo, & quia Ethnicus non est inhabilis ad contractum matrimonij, excommunicatus non fit ab Ecclesia inhabilis ad contractum matrimonij, ac proinde nec ad Sacramentum matrimonij, quia ratio Sacramenti à contractu valido in baptizatis non potest absque sacrilegio separari. Et ad confirmationem concedimus, excommunicatum excommunicatione maiori eodem verbo excludi à participatione passiva omnium Sacramentorum, & quod susceptio reliquorum non sit irrita: negamus tamen, quod non sit irrita susceptio Sacramenti Pœnitentiae, quia eo verbo significatur exclusio possibilibus fieri ab Ecclesia, tractando excommunicatum sicut Ethnicum & publicanum, & non magis durè, & hac ratione non potest irritare, nisi pœnitentiam, quia reliqua Sacramenta nullo modo possunt, & Sacramentum matrimonij non potest, nisi durius tractando excommunicatum quam Ethnicum.

DIFFICULTAS IV.

Utrum Sacramenta administrata ab excommunicato, sint nulla.

Certum est, Eucharistiam administratam ab excommunicato, esse validam, quia ante administrationem supponitur validè facta: Baptismum quoque, Confirmationem, Extremam Unionem & Ordinem administrata ab excommunicato esse valida, quia ex Christi institutione independentem à voluntate Ecclesiae necessariò perficiuntur, quando forma applicatur materiae cum debita intentione; Sacramentum quoque matrimonij (quod ab ipsis contrahentibus administratur)

absque dubio est validum, ob rationem dictam Diffic. III. circa susceptionem illius.

Est tamen difficultas, An Sacramentum Pœnitentiae administratum ab excommunicato sit validum: & non est difficultas, quando pœnitens absque excusatione à culpa confitetur excommunicato, quia tunc est nullum ex defectu contritionis; sed tantum est difficultas, An præcisè ex vi ipsius excommunicationis inualidè administretur ab excommunicato.

Circa quam conveniunt Doctores, Sacramentum Pœnitentiae ab excommunicato administratum esse nullum, quia excommunicatus caret iurisdictione ad absolvendum, quia est remotus ab administratione illius sicut Ethnicus; absolutio autem à non habente iurisdictionem, est nulla.

Observandum tamen est, quod si excommunicatus sit in loco distanti ab eo in quo fuit denunciatus, aut in quo notoriè incurrit excommunicationem ob percussione Clerici, & aliàs habeat titulum coloratum ad absolvendum, ut si habeat beneficium Parochiale, aut licentiam audiendi confessiones, Sacramentum erit validum, ut docent communiter Doctores, quia tunc Ecclesia pro ea occasione suspendit excommunicationem, quoad priuationem iurisdictionis.

Addimus etiam, esse validum, quando confertur ab excommunicato tolerato (etiam si ab eo illicitè confertur, ut quando ipse se ingerit;) quia eo ipso, quod Ecclesia permittit & tolerat illum in favorem aliorum fidelium, eis indulgens communicationem cum illo in receptione Sacramentorum ab eo, reliquit illi iurisdictionem sufficientem ad illud validè efficiendum.

DISPUTATIO V.

De tertio effectu Excommunicationis maioris.

DIFFICULTAS I.

Utrum Excommunicatio maior priuet rebus divinis & sacris.

CONVENIUNT Doctores, excommunicationem maiorem priuare divinis officiis factis nomine Ecclesiae, & aliis rebus factis, ut constat ex sensu & traditione Ecclesiae, & deducitur ex cap. Nullum. 2. de Foro competentis, & ex can. Qui merito. & ex aliis. 11. quæst. 3. dum excommunicatus dicitur sequestratus & separatus ab Ecclesia; quia id est esse reiectum ab usu rerum sacrarum, quæ instituta sunt ab Ecclesia in usum pium fidelium.

Effectus autem iste distinctus est ab eo, qui est commercium & quasi convicius cum fidelibus in divinis, de quo dicemus Disp. IX. quia excommunicatio non solum priuat dictis officiis divinis & rebus sacris ea generali ratione, qua regularetur in eorum usu est commercium cum aliis, sed etiam specialiter, quatenus sunt bona communia Ecclesiae in usum fidelium instituta, quamvis di-

verso modo quam suspensio & interdictum; quia excommunicatio priuat illis, quatenus quis in eis communicat sicut alia membra Ecclesiae, seu quatenus sunt bona membris Ecclesiae communia, non verò suspensio & interdictum: excommunicatio enim est priuatio omnis communionis, non solum illius qua communicatur cum aliis per modum commercij & societatis, sed etiam illius qua participatur eisdem bonis communibus quibus alij, quamvis cum eis non sit commercium.

DIFFICULTAS II.

Utrum illicitum sit excommunicato divina Officia celebrare, & eis assistere.

Conveniunt Doctores, excommunicato illicitum seu prohibitum esse divina Officia celebrare ut publica, seu nomine Ecclesiae, & eis sic factis assistere; quia est præcisè & reiectus ab Ecclesia, quoad minus est prohibitus prædicta celebrare, & eis assistere, & etiam concionari solemniter, & quasi ex officio: non tamen est excommunicato prohibitum concioni interesse, adhuc inclusa communicatione cum concionante